

TERMÍN: 11.01.2023

xx26601xx
Recenzia B
Matúš Ferienčík
Matus.Ferencik@rrz.sk

Prosím nezasahujte do tejto tabuľky

RECENZENT/KA (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia): **Matúš Ferienčík**NÁZOV MATERIÁLU: **Kto sa o nás postará o 50 rokov? Projekcia ponuky služieb dlhodobej starostlivosti**TYP VÝSTUPU\*[1]: **komentár**

(pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):

ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **Ministerstvo financií SR - Inštitút finančnej politiky**AUTORI/KY: **Alexandra Salamonová**

SPOLUAUTORI/KY: - ; - ; - ; -

RECENZNÝ FORMÁT\*[2]: **1****PRIPOMIENKY:**

P.č	Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*[3]	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*[4]
1	Str. 2 ods. 3	Je zohľadnený vplyv rastúceho dôchodkového veku na percento zamestnanej populácie kohort 55 – 69 ročných, ktorá poskytuje formálnu starostlivosť? Ak nie, navrhujem upraviť metodiku projekcie tak aby percentá zohľadňovali predlžovanie kariéry alebo	V grafoch 3 a 4 vidno prudký prepád počtu týchto osôb ako % celkovej populácie, čo asi súvisí s odchodom do dôchodku. Pri rastúcom dôchodkovom veku by sa však tento prepád mal oddialiť do vyššieho veku, teda percento populácie v okolí	Pripomienka nebola akceptovaná.  Projekcia už zohľadňuje rast dôchodkového veku so strednou dĺžkou dožitia. V grafoch 3 a 4 je

		<p>aspoň upozornenie v texte.</p>	<p>dôchodkového veku by nemalo byť konštantné v projekcii, ale rásť. Celkový rozdiel medzi dopytom a ponukou by sa tak zmenšil.</p>	<p>zapojenie formálnych zamestnancov uvedené voči veľkosti populácie z dôvodu jednoduchšej vizualizácie všetkých typov starostlivosti na jednom grafe. Metodicky je dostupnosť formálnych zamestnancov však projektovaná voči veľkosti pracovnej sily, ktorá už počítá s rastúcim dôchodkovým vekom na dlhom horizonte (ako je uvedené na str. 3 v prvom odseku a v poznámke pod čiarou č. 15). Miera zapojenia starších formálnych zamestnancov voči populácii sa tak zvýši, no voči pracovnej sile ostane konštantná.</p>
2	Str. 2 ods. 3	<p>Navrhujem doplniť do textu / poznámky upozornenie, že projekcia zachytáva iba vplyv demografickej zmeny a očakávaný vývoj dôchodkového veku na ponuku starostlivosti.</p>	<p>Technologické zmeny v iných odvetviach môžu v budúcnosti uvoľniť pracovnú silu, ktorá by následne nachádzala uplatnenie v iných sektoroch – napr. LTC. Podľa mňa je korektné upozorniť na to, že s podobnými faktormi projekcia neráta.</p>	<p>Pripomienka bola akceptovaná.</p>

3	Str. 3 ods. 3	Navrhujem doplniť do textu / poznámky upozornenie, že projekcia nezachytáva dnešný rozdiel medzi dopytom a ponukou. Prezentované prevýšenie dopytu je tak iba dodatočný efekt vyplývajúci z budúcej zmeny demografie.	Dnešný rozdiel medzi dopytom a ponukou nie je priamo zreteľný z existujúcich údajov (aspoň z údajov mimo ISoS) -> dnes vykazovaný počet osôb vo formálnej starostlivosti môže výrazne podhodnocovať skutočný počet osôb, ktoré by formálnu starostlivosť chceli.	Pripomienka bola akceptovaná.
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

**CELKOVÉ HODNOTENIE (recenzent/ka vyplní túto časť po vysporiadaní sa s pripomienkami analytickou jednotkou):**

Celkovo hodnotím prezentovaný komentár pozitívne a odporúčam ho schváliť. Aktuálna projekcia výdavkov na dlhodobú starostlivosť z dielne EK predpokladá, že starnutie populácie spôsobí rast dopytu po dlhobnej starostlivosti, ktorý sa plne prejaví v rastúcich verejných výdavkoch. Projekcia tak automaticky predpokladá dostatočný rast dostupnosti starostlivosti.

Autorka vychádzajúc z administratívnych údajov odhaduje veľkosť a štruktúru formálnych a neformálnych opatrovateľov, a prístup EK dopĺňa o simuláciu vplyvu demografickej zmeny na ponuku formálnej a neformálnej starostlivosti. Porovnaním projekcií dopytu a ponuky ukazuje, že demografická zmena môže spôsobiť výrazné zaostávanie ponuky starostlivosti za dopytom po nej. Dostupnosť starostlivosti sa tak môže vplyvom demografických zmien ďalej zhoršovať.

Komentár spĺňa požadované parametre na odborné, technické a analytické spracovanie. Za najväčší prínos komentáru považujem vytvorenie simulácie vývoja ponuky starostlivosti. Slabá stránka projekcie je, že zohľadňuje iba demografické faktory a nie je doplnená o analýzu citlivosti, to by však bolo už mimo rozsahu analytického komentára. Komentár tak vnímam najmä ako príspevok do odbornej diskusie o dlhodobých projekciách, pričom do budúcnosti je potrebné ďalej zlepšovať ich metodiku a porovnať výsledky pri rôznych modelových predpokladoch.

---

[1] Výber medzi: 1. analýza (komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení); 2. komentár (rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému); 3. manuál (metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti).

[2] Formát 1 pre komentár/manuál (2 recenzenti bez povinného odborného workshopu); Formát 2 pre analýzu (3 recenzenti a povinný odborný workshop).

[3] Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

[4] Vyplní analytická jednotka: pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie / pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.